

प्रश्नपुस्तिका

सामान्य क्षमता चाचणी

एकूण प्रश्न : 100

एकूण गुण : 100

वेळ : 1 (एक) तास

सूचना

- (1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 100 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. असा तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.
- (2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत न विसरता बॉलपेनने लिहावा.
- (3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे न विसरता नमूद करावा.
- (4) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचविली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरापैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.
- (ब) आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संबंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.
- (5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नांकडे वळावे. अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नापर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्लक राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.
- (6) उत्तरपत्रिकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही.
- (7) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच "उमेदवाराने वस्तुनिष्ठ बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरापैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चार चुकीच्या उत्तरांसाठी एका प्रश्नाचे गुण वजा करण्यात येतील".

ताकीद

ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या "परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम-82" यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनधिकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरुद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्ठावर पहा

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेशिवाय हे सील उघडू नये

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

1. 'न्यु मूर' या बेटावरून सध्या कोणत्या दोन देशांमध्ये वाद सुरू आहे ?

(1) भारत आणि चीन	(2) भारत आणि पाकिस्तान
(3) भारत आणि बांग्लादेश	(4) भारत आणि श्रीलंका

New Moore Island is a point of conflict between which two countries ?

(1) India and China	(2) India and Pakistan
(3) India and Bangladesh	(4) India and Sri Lanka

2. स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या निवडणूकीत मतदारांसाठी नकाराधिकार (नोटा) उपलब्ध करून देणारे देशातील पहिले राज्य कोणते ?

(1) मध्य प्रदेश	(2) राजस्थान
(3) छत्तीसगढ	(4) महाराष्ट्र

Which was the first State in the country to give right of NOTA (None of the above) to the voters in the election of Local Self Government ?

(1) Madhya Pradesh	(2) Rajasthan
(3) Chhattisgarh	(4) Maharashtra

3. 1.1.2014 रोजी महाराष्ट्रातील नोंदणीकृत मतदारांची संख्या होती

- (1) 9.50 कोटी
- (2) 8.25 कोटी
- (3) 7.89 कोटी
- (4) 6.75 कोटी

Registered number of voters in Maharashtra as on 1.1.2014 were

- (1) 9.50 crores
- (2) 8.25 crores
- (3) 7.89 crores
- (4) 6.75 crores

4. खालील विधाने विचारात घ्या :

अ. मा. राष्ट्रपतीने लोकपाल विधेयक 2013 ला 1 जानेवारी 2014 रोजी मान्यता दिली.

ब. लोकपाल यांच्या न्यायाधिकारात पंतप्रधान, मंत्री व खासदार येतात.

- (1) विधान 'अ' बरोबर, 'ब' चूक
- (2) विधान 'अ' चूक, 'ब' बरोबर
- (3) दोन्हीही 'अ' आणि 'ब' विधाने बरोबर
- (4) दोन्हीही 'अ' आणि 'ब' विधाने चूक

Consider the following statements :

A. Lokpal Bill 2013 was assented by the Hon'ble President on January 1, 2014.

B. Prime Minister, Ministers and Members of Parliament are within the jurisdiction of Lokpal.

- (1) Statement 'A' is correct, 'B' is false
- (2) Statement 'A' is false, 'B' is correct
- (3) Both the statements 'A' and 'B' are correct
- (4) Both the statements 'A' and 'B' are false

5. साहित्य अकादमी पुरस्कार, 2013 मराठीसाठी निवड समितीचे सदस्य कोण होते ?

अ. डॉ. सदानन्द मोरे

ब. डॉ. नागनाथ कोत्तापल्ले

क. वसंत आबाजी डहाके

ड. प्रो. विलास खोले

- (1) अ, ब, क
- (2) ब, क, ड
- (3) अ, ब, ड
- (4) अ, क, ड

Who were the members of the selection committee of Sahitya Akademi Award, 2013 for Marathi ?

A. Dr. Sadanand More

B. Dr. Nagnath Kottapalle

C. Vasant Abaji Dahake

D. Prof. Vilas Khole

- (1) A, B, C
- (2) B, C, D
- (3) A, B, D
- (4) A, C, D

6. 2013 मध्ये मंगळ यान हे कोणत्या ठिकाणावरून सोडण्यात आले ?

- (1) भुवनेश्वर
- (2) बंगलुरु
- (3) श्रीहरिकोटा
- (4) हैदराबाद

Wherefrom was the Mangalyaan launched in 2013 ?

- (1) Bhubaneshwar
- (2) Bengaluru
- (3) Sriharikota
- (4) Hyderabad

7. जागतिक वारसा स्थळ यादीत महाराष्ट्रातील खालीलपैकी कोणत्या स्थळांचा समावेश होतो ?

- A. शनिवारवाडा आणि शिंद्यांची छत्री.
  - B. अजिंठा आणि वेरूळ.
  - C. कासचे पठार आणि छत्रपती शिवाजी टर्मिनस.
  - D. नांदेड येथील गुरुद्वारा आणि ज्ञानेश्वर समाधी.
- (1) A आणि B
  - (2) B आणि C
  - (3) C आणि D
  - (4) A आणि D

Which of the following sites in Maharashtra figure in the list of World Heritage sites ?

- A. Shaniwarwada and Shinde's Chattri.
  - B. Ajanta and Ellora.
  - C. Kaas plateau and Chhatrapati Shivaji Terminus.
  - D. Gurudwara in Nanded and Dnyaneshwar Samadhi.
- (1) A and B
  - (2) B and C
  - (3) C and D
  - (4) A and D

8. 'प्लॅनिंग अँड दि पुअर' या ग्रंथाचे लेखन कोणी केले ?

(1) डॉ. वि.म. दांडेकर	(2) प्रो. अमर्त्य सेन
(3) डॉ. नरेंद्र जाधव	(4) डॉ. बी.एस. मिन्हास

Who has written the book '*Planning and the Poor*' ?

(1) Dr. V.M. Dandekar	(2) Prof. Amartya Sen
(3) Dr. Narendra Jadhav	(4) Dr. B.S. Minhas

9. झुम्पा लहरी यांच्याविषयी खालीलपैकी कोणते विधान सत्य ठरेल ?

- (1) त्या 'भारत-पाक कथा कादंबरीकार' आहेत.
- (2) मॅन बुकर पारितोषिकांच्या अंतिम सहापुस्तकात 2013 मध्ये त्यांच्या पुस्तकाची निवड झाली.
- (3) त्यांच्या 'इंटरप्रेटर' या कादंबरीला साहित्य-अकादमीचा पुरस्कार मिळाला.
- (4) वरीलपैकी सर्व

Which of the following statements is true about Jhumpa Lahiri ?

- (1) She is an 'Indo-Pak Novelist'.
- (2) Her book was selected among the six final books for the Man Booker Award 2013.
- (3) Winner of the Sahitya Akademi Award for the novel 'Interpreter'.
- (4) All of the above

10. देशातील घन कचऱ्यापासून उर्जानिर्मितीचा पहिला प्रकल्प कोणत्या महानगर पालिकेने सुरू केला आहे ?

- (1) पिंपरी चिंचवड महानगर पालिका
- (2) पुणे महानगर पालिका
- (3) मुंबई महानगर पालिका
- (4) ठाणे महानगर पालिका

Which Municipal Corporation in the country has taken the lead in implementing the project of producing electricity from waste ?

- (1) Pimpri Chinchwad Municipal Corporation
- (2) Pune Municipal Corporation
- (3) Mumbai Municipal Corporation
- (4) Thane Municipal Corporation

11. वनहक्क कायद्याच्या अंमलबजावणीत खालीलपैकी कोणत्या जिल्ह्याने देशात प्रथम क्रमांक मिळविला आहे ?
 (1) भंडारा (2) ठाणे (3) गडचिरोली (4) चंद्रपूर

Which of the following districts has come first in the country in effectively implementing the Forest Rights Act ?

- (1) Bhandara (2) Thane (3) Gadchiroli (4) Chandrapur

12. महाराष्ट्रात लॉ युनिव्हर्सिटीची स्थापना कुठे करण्यात येणार *नाही* ?
 (1) नागपुर (2) औरंगाबाद (3) मुंबई (4) पुणे

Where will a Law University *not* be established in Maharashtra ?

- (1) Nagpur (2) Aurangabad (3) Mumbai (4) Pune

13. भारतीय घटनेतील 120वी दुरुस्ती विधेयक कोणत्या क्षेत्राशी संबंधित आहे ?
 (1) न्यायालयीन नियुक्ती (2) सहकार
 (3) शिक्षण (4) निवडणूक सुधार

What is the 120th Amendment Bill to the Indian Constitution related to ?

- (1) Judicial Appointments (2) Co-operatives
 (3) Education (4) Election Reforms

14. डॉ. नरेंद्र दाभोळकरांनी खालीलपैकी कोणते पुस्तक लिहिले *नाही* ?
 (1) विचार तर कराल (2) सामाजिक श्रद्धा
 (3) तिमिरातुन तेजाकडे (4) ठरलं...डोळस व्हायचच !

Which book has *not* been written by Dr. Narendra Dabholkar ?

- (1) Vichar Tar Karal (2) Samajik Shraddha
 (3) Timiratun Tejakade (4) Tharala....Dolas Whaychach !

15. देशातील राष्ट्रीय कृषि प्रदर्शनी "कृषि वसंत 2014" कुठे भरली होती ?
 (1) पुणे (2) अकोला (3) इंदौर (4) नागपुर

Where was the National Agriculture Exhibition "Krishi Vasant 2014" organised in the country ?

- (1) Pune (2) Akola (3) Indore (4) Nagpur

16. ग्रामपंचायतीच्या सरपंचाबाबतच्या खालील विधानांचा विचार करा :

- अ. तो ग्रामपंचायतीचा कार्यकारी प्रमुख असतो.
- ब. ग्रामपंचायतीच्या बैठकी बोलावतो व अध्यक्षस्थान भूषवितो.
- क. ग्रामपंचायतीच्या ठरावांची व निर्णयांची अंमलबजावणी करतो.
- ड. अकार्यक्षमता, अयोग्यवर्तन व भ्रष्टाचार या कारणावरून जिल्हापरिषदेची स्थायी समिती त्याला पदभ्रष्ट करू शकते.

वरील पैकी कोणते/कोणती विधाने बरोबर आहेत ?

(1) केवळ अ	(2) केवळ ब आणि क
(3) केवळ अ, ब आणि क	(4) वरील सर्व

Consider the following statements about Sarpanch of a Gram Panchayat :

- A. He is executive head of Gram Panchayat.
- B. Convenes and presides over the meetings of Gram Panchayat.
- C. Executes the resolutions and decisions of Gram Panchayat.
- D. He can be removed from office by the Standing Committee of Zilla Parishad, on the grounds of incapacity, misbehaviour and corruption.

Which of the statements given above is/are correct ?

(1) A only	(2) B and C only
(3) A, B and C only	(4) All of the above

17. राज्य लोकसेवा आयोगाच्या सदस्यांच्या पदाचा कार्यकाल समाप्तीनंतर खालीलपैकी कोणते विधान बरोबर **नाही** ?

- (1) तो केंद्रीय लोकसेवा आयोगाचा अध्यक्ष म्हणून नियुक्तीला पात्र असतो.
- (2) तो केंद्रीय लोकसेवा आयोगाचा सदस्य म्हणून नियुक्तीला पात्र असतो.
- (3) तो त्याच राज्य लोकसेवा आयोगाचा अध्यक्ष म्हणून नियुक्तीला पात्र असतो.
- (4) तो अन्य कोणत्याही राज्य लोकसेवा आयोगाचा अध्यक्ष म्हणून नियुक्तीला पात्र नसतो.

Which of the following statements is **not** correct about a member of State Public Service Commission on ceasing to hold office ?

- (1) He is eligible for appointment as the Chairman of Union Public Service Commission.
- (2) He is eligible for appointment as a member of Union Public Service Commission.
- (3) He is eligible for appointment as the Chairman of that State Public Service Commission.
- (4) He is not eligible for appointment as a Chairman of any other State Public Service Commission.

18. राज्याच्या महाधिवक्त्याबाबत खालीलपैकी कोणते विधान बरोबर *नाही* ?

- (1) त्याची नियुक्ती संबंधित घटकराज्याच्या राज्यपालाकडून होते.
- (2) त्याच्याकडे सोपविलेल्या बाबी संबंधाने तो राज्यसरकारला कायदेशीर सल्ला देतो.
- (3) जर आणि जेव्हा गरज असेल तेव्हा तो राज्यविधिमंडळापुढे भाषण करू शकतो.
- (4) विधिमंडळाच्या गृहात तो मतदान करू शकतो.

Which of the following statements is *not* correct about the Advocate General of a State ?

- (1) He is appointed by the Governor of the concerned State.
- (2) He gives advice to the State Government on legal matters referred to him.
- (3) He can address the State Legislature as and when required.
- (4) He has the right to vote in the Houses of Legislature.

19. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी भारताच्या सर्वोच्च न्यायालयाने निवडणूक प्रक्रियेत सुधारणे संदर्भात नुकतेच कोणते महत्त्वपूर्ण निर्णय दिले ?

- अ. इलेक्ट्रॉनिक वोटिंग मशीनचा वापर.
- ब. EVM वर आणि मतपत्रिकेवर 'NOTA' (यापैकी कुणीही नाही) पर्याय.
- क. निवडणूक ओळखपत्र.
- ड. गुन्हा/अपराध सिद्ध झाल्याच्या दिनांकापासून संसद सदस्य (खासदार), राज्य विधिमंडळाचा सदस्य (आमदार) अपात्र ठरतो/अनर्ह ठरतो.

- (1) अ फक्त
- (2) अ आणि ड
- (3) अ, ब, क
- (4) ब आणि ड

Amongst the following which of the recent judgments of the Supreme Court of India were related with the reforms of electoral process ?

- A. Use of electronic voting machine.
- B. 'NOTA' option in EVMs and on ballot paper.
- C. Election Voting Identity Card.
- D. MP's, MLA's to be disqualified on the date of criminal conviction.

- (1) Only A
- (2) A and D
- (3) A, B, C
- (4) B and D

20. भूमि अधिग्रहण, पुनर्वसन पारदर्शकता आणि योग्य मोबदला कायदा – 2013 मधील खालील तरतुदींचा विचार करा :

- अ. भूमि अधिग्रहणासाठी संबंधित सर्व शेतकऱ्यांची संमती आवश्यक आहे.
 ब. अधिग्रहीत केलेली जमीन पाच वर्षांपर्यंत वापरात आणली नाही तर मूळ मालकाला परत केली जाईल.
 क. पुनर्वसनानंतरच भूमि अधिग्रहण करता येईल.
 ड. ग्रामीण क्षेत्रात भूमि मालकाला बाजारभावाच्या चार पटीने, तर शहरी भागात दुपटीने मोबदला दिला जाईल.
 वरील विधानांपैकी कोणते/कोणती विधाने बरोबर आहेत ?

- (1) केवळ अ आणि ब (2) केवळ ब आणि क
 (3) केवळ क आणि ड (4) ब, क आणि ड

Consider the following provisions in The Right to Fair Compensation and Transparency in Land Acquisition, Rehabilitation and Resettlement Act, 2013 :

- A. The consent of all the concerned farmers is essential to acquire the land.
 B. If the acquired land remains unused for five years, it is to be returned to its owner.
 C. The land will be acquired after rehabilitation only.
 D. The compensation paid to the land owner will be four times market value in rural areas and two times in urban areas.

Which of the above statements is/are correct ?

- (1) A and B only (2) B and C only
 (3) Only C and D (4) B, C and D

21. खालील विधानांचा विचार करा :

- अ. डॉ. बी.आर. आंबेडकर हे मसुदा समितीचे अध्यक्ष होते.
 ब. श्री एच.जे. खांडेकर हे या समितीचे सदस्य होते.
 (1) ब बरोबर आहे (2) अ बरोबर आहे
 (3) अ व ब दोन्ही बरोबर आहेत (4) अ व ब दोन्ही चूक आहेत

Consider the following statements :

- A. Dr. B.R. Ambedkar was the Chairman of Drafting Committee.
 B. Shri H.J. Khandekar was the member of this committee.
 (1) B is correct (2) A is correct
 (3) A and B both are correct (4) A and B both are wrong

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

22. 'कॅबिनेट मिशन योजने' संदर्भात जुळणी करा :

अ. निवडावयाची एकूण सदस्यसंख्या	I.	292
ब. संस्थानिक-राज्यांचे प्रतिनिधी	II.	4
क. उच्च आयुक्तांचे प्रांत प्रतिनिधी	III.	93
ड. प्रांतांचे प्रतिनिधी	IV.	389

	अ	ब	क	ड
(1)	IV	III	II	I
(2)	I	II	III	IV
(3)	II	I	IV	III
(4)	III	IV	I	II

Match the following as per 'Cabinet Mission Plan' :

A. Total members to be elected	I.	292
B. Representatives of the Princely States	II.	4
C. Representatives of High Commissioners' Areas	III.	93
D. Representatives of the Provinces	IV.	389

	A	B	C	D
(1)	IV	III	II	I
(2)	I	II	III	IV
(3)	II	I	IV	III
(4)	III	IV	I	II

23. उद्देशपत्रिकेची खालील वर्णने आणि विद्वान यांची जुळणी करा :

अ. राजकीय कुंडली	I. पंडीत ठाकुरदास भार्गव
ब. कल्याणकारी राज्याची अचंबीत करणारी तत्त्वे	II. एम.व्ही. पायली
क. उत्कृष्ट गद्य-काव्य	III. के.एम. मुन्शी
ड. अशा प्रकारचा केलेला एक सर्वोत्तम मसुदा	IV. आचार्य जे.बी. कृपलानी

	अ	ब	क	ड
(1)	III	IV	I	II
(2)	I	II	III	IV
(3)	II	I	IV	III
(4)	IV	III	II	I

Match the following scholars with the way they described the Preamble :

A. Political Horoscope	I. Pandit Thakurdas Bhargava
B. Mystic Principles of a Welfare State	II. M.V. Pylee
C. Superb prose-poem	III. K.M. Munshi
D. One of the best of the kind ever drafted	IV. Acharya J.B. Kripalani

	A	B	C	D
(1)	III	IV	I	II
(2)	I	II	III	IV
(3)	II	I	IV	III
(4)	IV	III	II	I

24. ग्रामसभे संबंधीच्या खालील विधानांचा विचार करा :

- अ. तो पंचायती राज्यातील सर्वात कनिष्ठस्तर आहे.
- ब. 73व्या राज्यघटना दुरुस्तीने तीला घटनात्मक दर्जा प्राप्त झाला आहे.
- क. ग्रामसभेत, ग्रामपंचायतीच्या क्षेत्रात वास्तव्य करणाऱ्या सर्व पात्र मतदारांचा समावेश होतो.
- ड. वित्तीय वर्षामध्ये ग्रामसभेच्या चारबैठकाच्याव्या लागतात.

वरीलपैकी कोणते/कोणती विधाने बरोबर आहेत ?

- (1) केवळ अ
- (2) केवळ ब आणि क
- (3) केवळ अ, ब आणि क
- (4) वरील सर्व

Consider the following statements about Gram Sabha :

- A. It constitutes the lowest tier in the Panchayati Raj.
- B. It has become a statutory body by the 73rd Constitutional Amendment.
- C. Gram Sabha consists of all the eligible voters living in the area of Gram Panchayat.
- D. Four meetings of the Gram Sabha are to be conducted in the financial year.

Which of the statements given above is/are correct ?

- (1) A only
- (2) B and C only
- (3) A, B and C only
- (4) All of the above

25. राज्यपालाचे अधिकार व अधिकार प्रदान करणारी कलमे यांची जुळणी करा :

अ. विधान सभेत अँग्लो-इंडियन जमातीच्या एका प्रतिनीधीची नियुक्ती करू शकतात	I.	161
ब. राज्यसरकारचे वार्षिक अंदाजपत्रक विधान सभेपुढे सादर करण्यास सांगणे	II.	207
क. विधानसभेत अर्थविधेयके मांडण्याची शिफारस करणे	III.	202
ड. त्याला 'दया दाखविण्याचा विशेषाधिकार' आहे	IV.	333

	अ	ब	क	ड
(1)	IV	III	II	I
(2)	I	II	III	IV
(3)	III	IV	I	II
(4)	II	I	IV	III

Match the powers of the Governor with the Articles conferring those powers :

A. He can nominate one member of Anglo-Indian Community in Vidhan Sabha	I.	161
B. He causes the annual budget of the State Government to be laid before Vidhan Sabha	II.	207
C. To recommend Money Bills to be introduced in Vidhan Sabha	III.	202
D. He has 'prerogative of mercy'	IV.	333

	A	B	C	D
(1)	IV	III	II	I
(2)	I	II	III	IV
(3)	III	IV	I	II
(4)	II	I	IV	III

26. पुढील घटना त्यांच्या कालक्रमानुसार लिहा :

- अ. समाजवादी पक्षाची स्थापना
- ब. काँग्रेसचे पाटना अधिवेशन
- क. श्वेतपत्रिका
- ड. तिसरी गोलमेज परिषद

(1) क, ब, अ, ड	(2) ड, क, ब, अ
(3) अ, ड, क, ब	(4) ब, अ, ड, क

Arrange the following events in their chronological order :

- A. Establishment of Socialist Party
- B. Patna Session of the Congress
- C. White Paper
- D. Third Round Table Conference

(1) C, B, A, D	(2) D, C, B, A
(3) A, D, C, B	(4) B, A, D, C

27. ब्रिटीश ईस्ट इंडिया कंपनीची भारतातील व्यापारविषयक मक्तेदारी कोणत्या कायद्यान्वये संपुष्टात आली ?

- (1) 1793 चा सनदी कायदा
- (2) 1813 चा सनदी कायदा
- (3) 1773 चा नियमनाचा कायदा
- (4) 1858 चा भारताच्या सुशासनाचा कायदा

Which of the following Acts ended the trade monopoly of the British East India Company in India ?

- (1) The Charter Act of 1793
- (2) The Charter Act of 1813
- (3) The Regulating Act of 1773
- (4) Act for the better Government of India of 1858

28. 1890 मध्ये स्थापन केलेल्या राष्ट्रीय सभेच्या ब्रिटिश समिती मध्ये पुढील पैकी कोणत्या व्यक्ती सहभागी झाल्या होत्या ?

- (1) दादाभाई नौरोजी, लोकमान्य टिळक, ब्राडलॉ, अॅडम्स, हॉवर्ड
- (2) युल, ह्यूम, अॅडम्स, नॉर्टॉन, हॉवर्ड
- (3) ह्यूम, टिळक, कॅम्बेल, ब्राडलॉ, नॉर्टॉन
- (4) युल, ह्यूम, ब्राडलॉ, नॉर्टॉन, कॅम्बेल

Who from amongst the following had participated in the British Committee of National Congress, that was established in 1890 ?

- (1) Dadabhai Naoroji, Lokmanya Tilak, Bradlaw, Adams, Howard
- (2) Yule, Hume, Adams, Norton, Howard
- (3) Hume, Tilak, Campbell, Bradlaw, Norton
- (4) Yule, Hume, Bradlaw, Norton, Compbell

29. खालीलपैकी 1935 च्या भारत सरकारच्या कायद्याची वैशिष्ट्ये कोणती ?

- अ. प्रांतीय स्वायत्तता
- ब. संघराज्याचे न्यायालय
- क. केंद्रात द्विदल राज्यपद्धती
- ड. दोन सभागृह असलेले संघीय कायदे मंडळ

- (1) अ आणि ड फक्त
- (2) अ, क, ड फक्त
- (3) अ, ब, क आणि ड
- (4) ब आणि क फक्त

What were the important features of the Government of India Act, 1935 ?

- A. Provincial Autonomy
- B. Federal Court
- C. Dyarchy at the Centre
- D. Bicameral Federal Legislature

- (1) A and D only
- (2) A, C, D only
- (3) A, B, C and D
- (4) B and C only

30. जोड्या लावून उत्तराचा योग्य पर्याय निवडा.

अ. एम.जी. रानडे	I. जमखिंडी
ब. जी.जी. आगरकर	II. टेम्बू
क. वी.आर. शिंदे	III. पुणे
ड. जी.एच. देशमुख	IV. निफाड

	अ	ब	क	ड
(1)	II	I	III	IV
(2)	III	I	IV	II
(3)	IV	II	I	III
(4)	II	IV	III	I

Match the pairs and choose the appropriate answer option.

A. M.G. Ranade	I. Jamkhindi
B. G.G. Agarkar	II. Tembhu
C. V.R. Shinde	III. Pune
D. G.H. Deshmukh	IV. Niphad

	A	B	C	D
(1)	II	I	III	IV
(2)	III	I	IV	II
(3)	IV	II	I	III
(4)	II	IV	III	I

31. 'पंडिता रमाबाईशी' निगडीत चुकीचे विधान ओळखा.

- (1) 'शारदासदन' आणि 'मुक्तिसदना'ची स्थापना
- (2) 'स्त्रीकोश' या पुस्तकातून स्त्रियांचे वर्णन केले
- (3) निराश्रित विधवा स्त्रियांसाठी 'कृपासदन', 'प्रितीसदन'
- (4) त्यांच्या कार्याबद्दल 'कैसर-ई-हिंद' ही पदवी बहाल

Identify the **wrong** statement about 'Pandita Ramabai'.

- (1) Establishment of 'Sharda Sadan' and 'Mukti Sadan'
- (2) Wrote about women in the book 'Strikosh'
- (3) 'Kripa Sadan', 'Preeti Sadan' for the shelterless widows
- (4) The honour of 'Kaiser-e-Hind' was conferred on her in recognition of her work

32. जोड्या लावून उत्तराचा योग्य पर्याय निवडा.

अ. अखिल भारतीय ट्रेड युनियन काँग्रेस	I. 1936
ब. अखिल भारतीय किसान काँग्रेस	II. 1920
क. गिरणी कामगार संघ	III. 1918
ड. अहमदाबाद टेक्सटाईल लेबर असोसिएशन	IV. 1928

	अ	ब	क	ड
(1)	II	I	IV	III
(2)	III	IV	I	II
(3)	II	I	III	IV
(4)	I	II	IV	III

Choose the appropriate option by matching the pairs.

A. All India Trade Union Congress	I. 1936
B. All India Kisan Congress	II. 1920
C. Girni Kamgar Union	III. 1918
D. Ahmedabad Textile Labour Association	IV. 1928

	A	B	C	D
(1)	II	I	IV	III
(2)	III	IV	I	II
(3)	II	I	III	IV
(4)	I	II	IV	III

33. मुस्लिम लीगने 'मुक्ति दिन' केव्हा साजरा केला ?

- (1) 1926 मध्ये, जेव्हा स्वराज्य पक्षाने प्रांतातील आपले बहुमत गमाविले.
- (2) 1929 मध्ये, काँग्रेसने पूर्ण स्वराज्याची मागणी जाहीर केली त्यानंतर.
- (3) 1932 मध्ये, सरकारने काँग्रेसला बेकायदा घोषित केले तेव्हा.
- (4) 1939 मध्ये, द्वितीय जागतिक महायुद्धात भारताला ढकलले, त्याचा निषेध म्हणून प्रांतातील काँग्रेसच्या मंत्र्यांनी राजीनामे दिले तेव्हा.

When did the Muslim League celebrate 'the Deliverance Day' ?

- (1) In 1926, when Swaraj Party lost its majority in the Provinces.
- (2) In 1929, after the declaration of the demand of Complete Independence by the Congress.
- (3) In 1932, when the Congress was declared illegal by the government.
- (4) In 1939, when the Congress ministers in the Provinces resigned as a protest against the inclusion of India in the Second World War.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

34. पुढील पैकी कोणती व्यक्ती/कोणत्या व्यक्ती 1857 च्या उठावाशी संबंधित *नाही/नाहीत* ?

अ. पेंठचा राजा भगवंतराव

ब. अजीजन नर्तिका

क. गुलमार दुबे

ड. काश्मिरचा राजा गुलाबसिंह

(1) अ आणि ब फक्त

(2) ब आणि ड फक्त

(3) अ, ब, क

(4) ड फक्त

Which of the following persons, is/are *not* related to the Revolt of 1857 ?

A. Bhagwantrao, the king of Peth

B. Ajiyan Dancer

C. Gulmar Dube

D. Gulabsinha, King of Kashmir

(1) A and B only

(2) B and D only

(3) A, B, C

(4) D only

35. पुढील पैकी कोणत्या गोष्टी वि.दा. सावरकरांनी समाज सुधारण्यासाठी केल्या ?

अ. विविध जातीतील स्त्रियांचे हळदी-कुंकू कार्यक्रम योजले.

ब. स्पृश्य-अस्पृश्य यांचे एकत्र भोजनाचे कार्यक्रम योजले.

क. आंतर-जातीय विवाहांना प्रोत्साहन दिले.

ड. धर्मांतर केलेल्या हिंदूंना परत हिंदू धर्मात घेण्यासाठी शुद्धीकरण चळवळ राबवली.

(1) अ, क

(2) ब फक्त

(3) ब, क आणि ड

(4) वरील सर्व

What is attributed to V.D. Savarkar to reform the society ?

A. Arranged Haldi-Kumku programmes for the ladies of different castes.

B. Arranged common meals for the touchables and untouchables.

C. Encouraged inter-caste marriages.

D. Undertook purification programmes for those Hindus, who were converted and wanted to be taken back in the Hindu religion.

(1) A, C

(2) B only

(3) B, C and D

(4) All of the above

36. पुढील स्त्रियांपैकी कोणत्या स्त्रीने विदर्भातील स्त्रियांकरीता पहिली रात्रशाळा सुरू केली ?

(1) नंदाताई गवळी	(2) जाईबाई चौधरी
(3) वेणूताई भटकर	(4) तुळसाबाई बनसोडे

Who, from amongst the following women, started the first night school for women in Vidharbha ?

(1) Nandatai Gaoli	(2) Jaibai Chaudhari
(3) Venutai Bhatkar	(4) Tulsabai Bansode

37. 19 व्या शतकामध्ये भारतीय इतिहासाची पहिल्यांदा आर्थिक दृष्टीकोणातून कोणी मांडणी केली आहे ?

अ. दादाभाई नौरोजी	ब. न्या. एम.जी. रानडे
क. रोमेशचंद्र दत्त	ड. आर.सी. मजुमदार
(1) अ फक्त	(2) अ आणि ब फक्त
(3) अ, ब आणि क	(4) अ आणि ड फक्त

Who looked at the Indian History from the economic point of view for the first time in the 19th century ?

A. Dadabhai Naoroji	B. Justice M.G. Ranade
C. Romesh Chandra Dutt	D. R.C. Majumdar
(1) A only	(2) A and B only
(3) A, B and C	(4) A and D only

38. खालीलपैकी **अयोग्य** विधान ओळखा :

- (1) राष्ट्रसभेची स्थापना 1885 मध्ये झाली.
- (2) राष्ट्रसभेचे पहिले अधिवेशन पुणे येथे भरले होते.
- (3) राष्ट्रसभेचे जनक अॅलन ह्यूम होते.
- (4) इंग्रजांच्या न्यायबुद्धीवर राष्ट्रसभेच्या नेत्यांची दृढ श्रद्धा होती.

Identify the **incorrect** statement from the following :

- (1) National Congress was founded in 1885.
- (2) First Session of National Congress was held at Pune.
- (3) Allen Hume was the father of the National Congress.
- (4) The members of the National Congress had a strong faith in the British sense of justice.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

39. पुढील घटनांची कालानुक्रमे मांडणी करा :

- अ. नेहरू रिपोर्ट
- ब. सायमन कमिशन
- क. मुडीमन कमिशन
- ड. प्रांतीय द्विदलशासन पद्धती

(1) अ, ब, क, ड	(2) ड, क, ब, अ
(3) ड, ब, क, अ	(4) ब, क, अ, ड

Arrange the following events in their chronological order :

- A. Nehru Report
- B. Simon Commission
- C. Muddiman Commission
- D. Provincial Dyarchy System

(1) A, B, C, D	(2) D, C, B, A
(3) D, B, C, A	(4) B, C, A, D

40. 'द ग्रेट रिबेलियन' या पुस्तकाचे लेखक कोण ?

- (1) अशोक कोठारी
- (2) अशोक मेहता
- (3) डॉ. एस.एन. सेन
- (4) वी.डी. सावरकर

Who is the author of the book 'The Great Rebellion' ?

- (1) Ashok Kothari
- (2) Ashok Mehta
- (3) Dr. S.N. Sen
- (4) V.D. Savarkar

41. महाराष्ट्रातील खालीलपैकी कोणती नदी जवळपास उत्तरेकडून दक्षिणेकडे वाहते ?

- (1) तापी (2) वैनांगा (3) नर्मदा (4) कृष्णा

Which of the following rivers flows almost from north to south in Maharashtra ?

- (1) Tapi (2) Vainaganga (3) Narmada (4) Krishna

42. महाराष्ट्रातील एकाच नावाचे तालुके व जिल्हे यांच्या जोड्या लावा.

तालुके		जिल्हे	
अ. खेड		I. रायगड, अहमदनगर	
ब. कर्जत		II. रत्नागिरी, पुणे	
क. कळंब		III. नाशिक, अमरावती	
ड. नंदगाव		IV. उस्मानाबाद, यवतमाळ	
अ	ब	क	ड
(1) II	IV	I	III
(2) I	II	IV	III
(3) II	I	IV	III
(4) IV	III	II	I

Match the districts with talukas in Maharashtra having similar names.

Taluka		District	
A. Khed		I. Raigad, Ahmadnagar	
B. Karjat		II. Ratnagiri, Pune	
C. Kalamb		III. Nashik, Amravati	
D. Nandgaon		IV. Usmanabad, Yavatmal	
A	B	C	D
(1) II	IV	I	III
(2) I	II	IV	III
(3) II	I	IV	III
(4) IV	III	II	I

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

43. खालील यादीतील योग्य जोड्या जुळवा व खाली दिलेल्या यादीतील पर्यायांमधून योग्य पर्याय निवडा :

<i>म्हैस प्रकार</i>		<i>राज्य</i>	
अ. मुन्हा		I. उत्तर प्रदेश	
ब. भादवरी		II. पंजाब	
क. महेसाना		III. हरियाणा	
ड. निलीरवी		IV. गुजरात	

	अ	ब	क	ड
(1)	I	II	III	IV
(2)	II	III	IV	I
(3)	II	IV	I	III
(4)	III	I	IV	II

Match the following pairs correctly using options given below the list :

<i>Type of Buffaloes</i>		<i>State</i>	
A. Murha		I. Uttar Pradesh	
B. Bhadwari		II. Punjab	
C. Mahesana		III. Haryana	
D. Niliravi		IV. Gujarat	

	A	B	C	D
(1)	I	II	III	IV
(2)	II	III	IV	I
(3)	II	IV	I	III
(4)	III	I	IV	II

44. खालील यादीमधून योग्य जोड्या जुळवा व खाली दिलेल्या यादीतील पर्यायांमधून योग्य उत्तर निवडा.

<i>जिल्हे</i>		<i>लिंगगुणोत्तर (दर हजारी)</i>	
अ. सिंधुदुर्ग		I. 932	
ब. रत्नागिरी		II. 927	
क. नाशिक		III. 1136	
ड. नागपुर		IV. 1079	
अ	ब	क	ड
(1) I	II	III	IV
(2) II	III	IV	I
(3) III	IV	I	II
(4) IV	III	II	I

Match and select the correct answer using the options given below the list.

<i>District</i>		<i>Sex Ratio (per thousand)</i>	
A. Sindhudurg		I. 932	
B. Ratnagiri		II. 927	
C. Nashik		III. 1136	
D. Nagpur		IV. 1079	
A	B	C	D
(1) I	II	III	IV
(2) II	III	IV	I
(3) III	IV	I	II
(4) IV	III	II	I

45. भारतातील कोणत्या उद्योगधंद्यास 'सनराईज इंडस्ट्री' असे म्हणतात ?

(1) खत उद्योगधंदा	(2) अन्नावर प्रक्रिया करणारा उद्योगधंदा
(3) लोह आणि पोलाद उद्योगधंदा	(4) सिमेंट उद्योगधंदा

Which of the following industries in India is known as 'Sunrise Industry' ?

(1) Fertilizer Industry	(2) Food Processing Industry
(3) Iron and Steel Industry	(4) Cement Industry

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

46. खालीलपैकी कोणता घटक भारताच्या वायव्य भागात हिवाळ्यात पाऊस पडण्यास कारणीभूत ठरतो ?

(1) प्रत्यावर्त	(2) पश्चिमी चक्रवात
(3) मान्सूनची माघार	(4) नैऋत्य मान्सून

Which of the following factors causes rainfall in winter in north-west part of India ?

(1) Anticyclones	(2) Western disturbances
(3) Retreating monsoons	(4) South-west monsoons

47. धबधबे आणि त्यांची ठिकाणे यांच्या योग्य जोड्या लावा :

धबधबे		ठिकाणे	
अ. मार्लेश्वर		I. सातारा	
ब. ठोसेघर		II. रत्नागिरी	
क. सौताडा		III. अहमदनगर	
ड. रंधा		IV. बीड	

	अ	ब	क	ड
(1)	II	III	I	IV
(2)	IV	III	II	I
(3)	I	IV	III	II
(4)	II	I	IV	III

Match the following waterfalls with their places :

Waterfall		Place	
A. Marleshwar		I. Satara	
B. Thoseghar		II. Ratnagiri	
C. Sautada		III. Ahmadnagar	
D. Randha		IV. Beed	

	A	B	C	D
(1)	II	III	I	IV
(2)	IV	III	II	I
(3)	I	IV	III	II
(4)	II	I	IV	III

48. राष्ट्रीय महामार्ग क्र. 6 व 7 खालीलपैकी कोणत्या शहरात एकमेकांना छेदतात ?

(1) भोपाळ	(2) हैदराबाद
(3) नागपुर	(4) रायपूर

In which of the following cities do National Highways No. 6 and 7 cross each other ?

(1) Bhopal	(2) Hyderabad
(3) Nagpur	(4) Raipur

49. खालील आदिवासी जमातींच्या त्यांच्या राहण्याच्या प्रदेशानुसार जोड्या जुळवा व खालील पर्यायांमधून योग्य उत्तर निवडा :

प्रमुख आदिवासी जमाती

राहात असलेला प्रदेश

अ. गोंड	I. अमरावती जिल्हा
ब. भील	II. ठाणे जिल्हा
क. कोरकू	III. धुळे व नंदूरबार जिल्हे
ड. वारली	IV. चंद्रपूर व गडचिरोली जिल्हे

	अ	ब	क	ड
(1)	I	II	III	IV
(2)	II	I	IV	III
(3)	III	IV	II	I
(4)	IV	III	I	II

Match the following Adivasi tribes with their areas of settlement correctly from the options given below :

Major Adivasi tribes

Areas of Settlement

A. Gond	I. Amravati district
B. Bhil	II. Thane district
C. Korku	III. Dhule and Nandurbar districts
D. Warali	IV. Chandrapur and Gadchiroli districts

	A	B	C	D
(1)	I	II	III	IV
(2)	II	I	IV	III
(3)	III	IV	II	I
(4)	IV	III	I	II

50. खालील विधानांचा विचार करा :

- अ. सुवर्ण चतुर्भुज मार्ग दिल्ली, मुंबई, बँगलुरू व कोलकाता या प्रमुख शहरांना जोडतो.
ब. उत्तर-दक्षिण कॉरिडॉर (मार्ग) हैदराबाद मधून जातो.

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहे/आहेत ?

- (1) अ फक्त (2) ब फक्त
(3) अ व ब दोन्ही (4) अ व ब दोन्हीही नाहीत

Consider the following statements :

- A. The Golden Quadrilateral connects the four major cities of Delhi, Mumbai, Bengaluru and Kolkata.
B. The North-South corridor passes through Hyderabad.

Which of the statements given above is/are correct ?

- (1) A only (2) B only
(3) A and B both (4) Neither A nor B

51. कैमूरच्या टेकड्या खालीलपैकी कोणत्या पर्वत रांगात आहेत ?

- (1) विंध्य रांगा (2) सातपुडा रांगा
(3) कराकोरम रांगा (4) कोल्ली रांगा

Kaimur hills is situated in which of the following mountain ranges ?

- (1) Vindhya range (2) Satpura range
(3) Karakoram range (4) Kolli hills

52. खालील विधानांचा विचार करा :

अ. घडीच्या पर्वतांत विविध प्रकारच्या खडकांची संरचना असते आणि खोल दर्या व उंच शंकू आकाराची शिखरे असतात.

ब. घडीच्या पर्वतांची निर्मिती टेन्साईल फोर्सेस मुळे होते.

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहे/आहेत ?

- (1) फक्त अ (2) फक्त ब
(3) अ आणि ब दोन्ही (4) अ व ब दोन्हीही नाहीत

Consider the following statements :

A. Fold mountains are known for variety of rocks structures, deep gorges and high pyramid peaks.

B. Tensile forces contribute to formation of the fold mountains.

Which of the statements given above is/are correct ?

- (1) Only A (2) Only B
(3) Both A and B (4) Neither A nor B

53. जोड्या लावा :

	जिल्हे	साक्षरता (%)
अ.	धुळे	I. 72.8
ब.	नागपुर	II. 88.4
क.	नंदुरबार	III. 64.4
ड.	अमरावती	IV. 87.4

	अ	ब	क	ड
(1)	I	IV	III	II
(2)	II	IV	I	III
(3)	I	II	III	IV
(4)	IV	II	III	I

Match the following :

	District	Literacy (%)
A.	Dhule	I. 72.8
B.	Nagpur	II. 88.4
C.	Nandurbar	III. 64.4
D.	Amravati	IV. 87.4

	A	B	C	D
(1)	I	IV	III	II
(2)	II	IV	I	III
(3)	I	II	III	IV
(4)	IV	II	III	I

54. खालील विधाने विचारात घ्या :

अ. उत्तर अमेरिका मुक्त व्यापार करार (NAFTA) 1994 साली अस्तित्वात आला.

ब. फ्रान्स हा NAFTA च्या संस्थापक सदस्यांपैकी एक होता.

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने चूक आहे/आहेत ?

(1) फक्त अ

(2) फक्त ब

(3) अ आणि ब दोन्ही

(4) अ आणि ब दोन्हीही नाहीत

Consider the following statements :

A. North American Free Trade Agreement came into force in 1994.

B. France was one of the founder members of NAFTA.

Which of the statements given above is/are *incorrect* ?

(1) Only A

(2) Only B

(3) Both A and B

(4) Neither A nor B

55. विषुववृत्तीय सदाहरित जंगलासंबंधी खालीलपैकी कोणते वैशिष्ट्य बरोबर आहे ?

अ. अत्यंत दाट आहेत.

ब. वार्षिक पानगळ होते.

क. लाकूड टणक आणि टिकाऊ आहे.

ड. एकाच प्रकारच्या वृक्षांची नसतात.

(1) फक्त अ

(2) फक्त अ, क आणि ड

(3) फक्त क

(4) फक्त ब आणि क

Which of the following features of Tropical Evergreen forests is/are correct ?

A. Very dense forest.

B. Trees shed their leaves annually.

C. Timber is hard and durable.

D. Lack of pure stands.

(1) Only A

(2) Only A, C and D

(3) Only C

(4) Only B and C

56. जोड्या लावा :

<i>गट अ</i>	<i>गट ब</i>
अ. एम.आर.टी.पी. कायदा	I. 2002
ब. स्पर्धा कायदा	II. 1969
	III. पक्षपाती व्यापार प्रथांना बंदी
	IV. स्पर्धाविषयक गुन्हे यांची व्याख्या दिली

अ	ब
(1) II आणि III	I आणि IV
(2) II आणि IV	I आणि III
(3) I आणि III	II आणि IV
(4) I आणि IV	II आणि III

Match the following :

<i>Group A</i>	<i>Group B</i>
A. MRTP Act	I. 2002
B. Competition Act	II. 1969
	III. Unfair trade practices covered
	IV. Competition offences defined

A	B
(1) II and III	I and IV
(2) II and IV	I and III
(3) I and III	II and IV
(4) I and IV	II and III

57. 2008 – 09 वर्षाशी तुलना केली असता 2012 – 13 साली भारतातील 2004 – 05 च्या किंमतीवर आधारित वास्तव स्थूल देशांतर्गत उत्पादनातील विविध क्षेत्रांच्या वाट्यातील प्रवृत्ती (कल) खालील प्रमाणे दिसून येतो :

- अ. कृषि क्षेत्राच्या वाट्यात (हिस्सा) घट झाली.
 ब. उद्योग क्षेत्राच्या वाट्यात वाढ झाली.
 क. सेवा क्षेत्राच्या वाट्यात वाढ झाली.

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहेत ?

- (1) अ फक्त (2) ब आणि क फक्त
 (3) अ आणि क फक्त (4) अ, ब आणि क

In India, in the year 2012 – 13, as compared to 2008 – 09, the changes in the share of different sectors in real Gross Domestic Product based on 2004 – 05 prices show the following trends :

- A. The share of agriculture sector has declined.
 B. The share of industrial sector has increased.
 C. The share of service sector has increased.

Which of the statements given above is/are correct ?

- (1) A only (2) B and C only
 (3) A and C only (4) A, B and C

58. मानवी विकास निर्देशांक हा यातील सरासरी यशाचे मापन करतो

- अ. दीर्घ आणि निरोगी आयुष्य.
 ब. प्रौढ साक्षरतेच्या संदर्भातील ज्ञान.
 क. दारिद्र्य रेषेखालील लोकसंख्येची टक्केवारी.

- (1) वरील सर्व अ, ब आणि क (2) अ आणि क फक्त
 (3) ब आणि क फक्त (4) अ आणि ब फक्त

Human Development Index measures average achievements in

- A. Long and healthy life.
 B. Knowledge in terms of adult literacy.
 C. Percentage of population below poverty line.

- (1) All the A, B and C above (2) A and C only
 (3) B and C only (4) A and B only

59. खालीलपैकी कोणते विधान योग्य आहे ?

- अ. सन 2011 – 12 मध्ये स्थूल देशांतर्गत उत्पादनातील सेवा क्षेत्राचा हिस्सा 59% एवढा होता.
 ब. दळणवळण, व्यावसायिक सेवा आणि वित्त यात उच्च वृद्धीदर आढळून आला आहे.
 (1) अ फक्त बरोबर आहे (2) ब फक्त बरोबर आहे
 (3) अ आणि ब दोन्ही बरोबर आहेत (4) अ आणि ब दोन्ही चूक आहेत

Which of the following statements is correct ?

- A. The share of services in GDP was 59% in 2011 – 12.
 B. High growth rates are witnessed in communication, business services and finance.
 (1) A only is correct (2) B only is correct
 (3) Both A and B are correct (4) Both A and B are incorrect

60. अ. प्रधानमंत्री रोजगार निर्माण कार्यक्रम (PMEGP) ऑगस्ट 2008 मध्ये सुरू करण्यात आला.
 ब. PMEGP अंतर्गत ग्रामीण/शहरी भागात सूक्ष्म उद्योग स्थापन करण्याचा हेतू होता.
 क. प्रधानमंत्री रोजगार योजना (PMRY) ही PMEGP मध्ये विलीन केली गेली.

- (1) अ फक्त बरोबर आहे (2) अ आणि ब फक्त बरोबर आहेत
 (3) क फक्त बरोबर आहे (4) अ, ब आणि क सर्व बरोबर आहेत

- A. Prime Minister's Employment Generation Programme (PMEGP) was started in August 2008.
 B. PMEGP aimed at setting up micro enterprises in rural/urban areas.
 C. Prime Minister Rozgar Yojana (PMRY) was merged with PMEGP.
 (1) A only is correct (2) A and B only are correct
 (3) C only is correct (4) A, B and C are correct

61. 'राज्य व्यापार महामंडळ' पुढीलपैकी कोणते कार्य करित नाही ?

- अ. निर्यात योग्य वस्तुच्या उत्पादनात वाढ घडवून आणणे.
 ब. पारंपारिक वस्तुच्या निर्यातीस प्रोत्साहन देणे.
 क. अपारंपारिक वस्तुच्या निर्यातीस प्रोत्साहन देणे.
 ड. वरीलपैकी कोणतेही नाही

- (1) अ आणि ब फक्त (2) ब फक्त (3) अ आणि क फक्त (4) ड फक्त

Which of the following functions is **not** performed by 'State Trade Corporation' ?

- A. To increase the production of exportable goods.
 B. To promote the export of traditional goods.
 C. To promote the export of non-traditional goods.
 D. None of the above
 (1) A and B only (2) B only (3) A and C only (4) D only

62. जोड्या लावा :

	गट अ		गट ब	
अ. गॅट			I.	1986
ब. उरुग्वे फेरी			II.	1993
क. डंकल प्रस्ताव			III.	1948
ड. विश्व व्यापार संघटना			IV.	1995
	अ	ब	क	ड
(1)	III	I	II	IV
(2)	III	I	IV	II
(3)	III	II	IV	I
(4)	IV	III	II	I

Match the following :

Group A			Group B	
A.	GATT		I.	1986
B.	Uruguay Round		II.	1993
C.	Dunkel Proposal		III.	1948
D.	WTO		IV.	1995
	A	B	C	D
(1)	III	I	II	IV
(2)	III	I	IV	II
(3)	III	II	IV	I
(4)	IV	III	II	I

63. कमाल जमीन धारणा कायदा दोन टप्प्यांमध्ये लागू करण्यात आला.

(1) 1961 पर्यन्त व 1962 नंतर	(2) 1971 पर्यन्त व 1972 नंतर
(3) 1972 पर्यन्त व 1972 नंतर	(4) 1982 पर्यन्त व 1982 नंतर

Ceiling on Land Holdings Act was applied in two stages.

(1) Upto 1961 and after 1962	(2) Upto 1971 and after 1972
(3) Upto 1972 and after 1972	(4) Upto 1982 and after 1982

64. खालील विधानांचा विचार करा :

- अ. थेट कर संहिता आणि वस्तू व सेवा करांची सुरुवात.
  - ब. कर चुकवेगीरी विरोधातील साधारण नियमांबाबत स्पष्ट धोरण.
  - क. वित्तीय सर्वसमावेशकतेबाबची समिती.
- (1) अ आणि ब या क ने सुचविलेल्या कर सुधारणा आहेत
  - (2) अ फक्त ही प्रस्तावित कर सुधारणा आहे
  - (3) ब फक्त ही प्रस्तावित कर सुधारणा आहे
  - (4) अ आणि ब या क ने सुचविल्या नाहीत

Consider the following statements :

- A. Introduction of Direct Tax Code and Goods and Services Tax.
  - B. Clear Policy on General Anti Avoidance Rules.
  - C. Committee on Financial Inclusion.
- (1) A and B are proposed tax reforms recommended by C
  - (2) A only is a proposed tax reform
  - (3) B only is a proposed tax reform
  - (4) A and B are not recommended by C

65. तुटीचा अर्थभरणा करण्याचे खालीलपैकी कोणते आधुनिक उद्दीष्ट **नाही** ?

- (1) आर्थिक विकासासाठी वित्तव्यवस्था करणे
- (2) नियोजनासाठी भांडवल पुरविणे
- (3) अर्थव्यवस्थेला मंदीतून बाहेर काढणे
- (4) विकासयोजनेसाठी वित्त पुरवठा करणे

Which of the following is **not** the modern objective of deficit financing ?

- (1) Provision of funds for economic development
- (2) Provision of credit for planning
- (3) To pull out the economy from depression
- (4) Supply of credit for development programme

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

66. पुढील विधानांचा विचार करा :

अ. नवे औद्योगिक धोरण 24 जुलै, 1991 रोजी जाहीर केले गेले.

ब. सार्वजनिक क्षेत्रातील उद्योगांसाठी निर्गुंतवणूकीचे धोरण स्विकारण्यात आले.

- (1) अ बरोबर तर ब चूक आहे (2) अ हे धोरण तर ब हा त्याचा परिणाम आहे
(3) ब बरोबर तर अ चूक आहे (4) अ आणि ब हे एकमेकांशी संबंधित नाहीत

Consider the following statements :

A. New industrial policy was announced on 24th July, 1991.

B. Disinvestment policy was adopted for the public sector enterprises.

- (1) A is correct and B is incorrect (2) A is a policy reason and B is a result
(3) B is correct but A is incorrect (4) A and B are not related with each other

67. श्रमिकाची 'शून्य सीमांत उत्पादकता' म्हणजे

- (1) तांत्रिक बेकारी (2) छुपी बेकारी
(3) अर्ध बेकारी (4) हंगामी बेकारी

'Zero Marginal Productivity' of labour means

- (1) Technological unemployment (2) Disguised unemployment
(3) Underemployment (4) Seasonal unemployment

68. 'दारिद्र्यरूपी समुद्राच्या बेटावर आपण आनंदाने जगू शकत नाही' हे पुढीलपैकी कोणाचे मत आहे ?

अ. स्वामी विवेकानंद

ब. सोनिया गांधी

क. एम.एस. स्वामीनाथन

ड. डॉ. व्ही.एम. दांडेकर

पर्याय :

- (1) अ फक्त (2) ब आणि क फक्त
(3) क फक्त (4) क आणि ड फक्त

'We can't live happily as islands in a sea of poverty' is the opinion of

A. Swami Vivekanand

B. Sonia Gandhi

C. M.S. Swaminathan

D. Dr. V.M. Dandekar

Options :

- (1) A only (2) B and C only
(3) C only (4) C and D only

69. 2013 – 14 च्या भारताच्या अर्थसंकल्पीय अंदाजा प्रमाणे एकूण राजकोषीय तूट स्थूल राष्ट्रीय उत्पादनाच्या 4.8 प्रतिशत पर्यंत योजनापूर्वक कमी करण्याचे पुढील प्रयत्नाद्वारे साध्य करणे अपेक्षित होते :

- अ. निर्गृतवणुकीच्या प्राप्तिस अधिक चालना देणे.
 ब. कर महसूल आणि दूरसंचरण क्षेत्रातील प्राप्तिस अधिक चालना देणे.
 क. अर्थसहाय्यावरील खर्चात कपात करणे.

वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहेत ?

- (1) अ फक्त (2) ब आणि क फक्त
 (3) अ आणि क फक्त (4) अ, ब आणि क

The planned reduction in the Gross Fiscal Deficit to 4.8 percent of Gross Domestic Product in 2013 – 14 Budget Estimate of India, is expected to be achieved through following efforts :

- A. Higher mobilisation of disinvestment proceeds.
 B. Higher mobilisation of tax-revenues and telecommunications receipts.
 C. Reduction in expenditure on subsidies.

Which of the statements given above is/are correct ?

- (1) A only (2) B and C only
 (3) A and C only (4) A, B and C

70. पुढील कोणते विधान योग्य आहे ?

- अ. हरितक्रांती पूर्व काळात भारताने अन्नधान्याची आयात PL-480 या कायदानुसार केली होती.
 ब. PL-480 कायदानुसार केलेल्या आयातीत मुख्य हिस्सा गहू या अन्नधान्याचा होता.
 (1) अ आणि ब दोन्हीही बरोबर आहेत (2) अ आणि ब दोन्हीही चूक आहेत
 (3) अ फक्त बरोबर आहे (4) ब फक्त बरोबर आहे

Which one of the following statements is correct ?

- A. India imported foodgrains under the act PL-480 before Green Revolution.
 B. Wheat was the major component of PL-480 imports.
 (1) A and B are correct (2) A and B are incorrect
 (3) A only is correct (4) B only is correct

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

71. अ. अतीनील किरणांचा भाग हा गर्द जांभळ्या रंगाच्या 'तरंग लांबी' पेक्षा लहान 'तरंग लांबी' चा वर्णपट भाग आहे.
- ब. 'इन्फ्रारेड' भाग हा लाल रंगापेक्षा कमी 'तरंग लांबी' वर्णपटाचा भाग आहे.
- क. एका त्रिकोणाकृती घनाच्या द्रव्यासाठी, वक्रीभवन-निर्देशांक, वेगवेगळ्या रंगांसाठी वेगवेगळा असतो. वरीलपैकी कोणती विधाने बरोबर आहेत ?
- (1) अ आणि ब (2) अ आणि क (3) ब आणि क (4) यापैकी नाही
- A. Ultraviolet region is the region of the spectrum of wavelengths, shorter than violet colour.
- B. 'Infra-red' region is the region of the spectrum, shorter than red colour.
- C. The refractive index for the material of a prism is different for different colours.
- Which of the above statements are correct ?
- (1) A and B (2) A and C (3) B and C (4) None of these

72. अ. नैसर्गिक वायू हा हायड्रोजन व कार्बन यांचे संयुग असतो.
- ब. मिथेन हे, हायड्रोजन व कार्बनचे संयुग नसते.
- क. नैसर्गिक वायू हे 'वनस्पती व प्राणी' जन्य इंधन आहे.
- वरीलपैकी कोणती विधाने योग्य आहेत ?
- (1) अ आणि ब (2) ब आणि क (3) अ आणि क (4) यापैकी नाही
- A. Natural gas is a hydrocarbon.
- B. Methane is not a hydrocarbon.
- C. Natural gas is a fossil fuel.
- Which of the above statements are proper ?
- (1) A and B (2) B and C (3) A and C (4) None of these

73. 'बिग-बॅंग थेअरी' हा प्रत्यक्षात इतिहासपूर्वकालीन अणूचा सिद्धांत प्रथम, _____ नी प्रस्तावित केला.

- (1) अल्बर्ट आइन्स्टीन (2) जॉर्जेस लिमैत्रे
(3) आयझॅक न्यूटन (4) स्टीफन हॉकींग

The 'Big-Bang theory' is actually the hypothesis of the primeval atom, first proposed by

- (1) Albert Einstein (2) Georges Lemaitre
(3) Isaac Newton (4) Stephen Hawking

74. ब्रास हा मिश्रधातु खालीलपैकी कोणत्या घटकानी बनलेला असतो ?

- (1) कॉपर 80% + झींक 10% + टीन 10%   (2) कॉपर 80% + झींक 20%
 (3) कॉपर 80% + टीन 20%   (4) कॉपर 90% + टीन 10%

What is the composition of Brass alloy ?

- (1) Cu 80% + Zn 10% + Sn 10%   (2) Cu 80% + Zn 20%
 (3) Cu 80% + Sn 20%   (4) Cu 90% + Sn 10%

75. फिनॉल हे _____ .

- (1) अॅरोमॅटीक संयूग आहे   (2) अॅलिफॅटीक संयूग आहे
 (3) हेटरोसायक्लिक संयूग आहे   (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

Phenol is a/an

- (1) Aromatic compound   (2) Aliphatic compound
 (3) Heterocyclic compound   (4) None of the above

76. विरंजक चुर्ण वापरून पाण्याला निर्जंतुक करताना, निर्जंतुक प्रक्रिया कशामुळे होते ?

- अ. क्लोरीन वायु
 ब. हायपोक्लोरोस आम्ल
 क. नवजात ऑक्सीजन
 ड. कार्बन डायऑक्साईड
- (1) अ, ब आणि क   (2) अ, ब आणि ड
 (3) ब, क आणि ड   (4) वरील सर्व

In sterilization of water using bleaching powder, the sterilization action is due to

- A. Cl₂
 B. HOCl
 C. Nascent oxygen
 D. CO₂
- (1) A, B and C   (2) A, B and D
 (3) B, C and D   (4) All of the above

77. आधुनिक मानवापेक्षा कोणत्या मानवाच्या पूर्वजामध्ये कर्पारगुहिकेची क्षमता अधिक होती ?

- (1) निअंडरथल मॅन (2) जावा मॅन
(3) पेकींग मॅन (4) क्रो-मॅग्नॉन मॅन

Which primitive man had greater cranial capacity than the modern man ?

- (1) Neanderthal man (2) Java man
(3) Peking man (4) Cro-Magnon man

78. खालीलपैकी कोणता सस्तन प्राणी अंडी घालतो ?

- (1) कंगारू (2) प्लॅटीपस (3) पेंग्वीन (4) व्हेल

Which of the following is an egg laying mammal ?

- (1) Kangaroo (2) Platypus (3) Penguin (4) Whale

79. खालीलपैकी कोणत्या प्राण्याचे हृदय चार कप्प्यांचे असते ?

- (1) बेडूक (2) मगर (3) शार्क (4) पाल

Four chambered heart is present in

- (1) Frog (2) Crocodile (3) Shark (4) Lizard

80. पानांवरील केवडा रोग कोणत्या खनिज द्रव्याच्या अभावा मुळे होतो ?

- (1) बोरॉन (B) (2) मॉलीब्डेनम (Mo)
(3) कोबाल्ट (Co) (4) लोह (Fe)

Leaf chlorosis is caused by the deficiency of _____ mineral element.

- (1) Boron (B) (2) Molybdenum (Mo)
(3) Cobalt (Co) (4) Iron (Fe)

81. वनस्पति वर्गीकरणाची नैसर्गिक गुणांवर आधारित सर्वात चांगली आणि लोकप्रिय पद्धती खालीलपैकी कोणी शोधून काढली ?

- (1) बेनथम आणि हुकर (2) केरोलस लिनीयस
(3) अँडॉल्फ एंजलर (4) चार्ल्स बेस्सी

Who discovered the best and most popular natural system of plant classification ?

- (1) Bentham and Hooker (2) Carolus Linnaeus
(3) Adolf Engler (4) Charles Bessey

82. वनस्पती वर्गीकरणातील खालीलपैकी पायाभूत घटक कोणता ?

- (1) जीनस (2) कुळ (3) ऑर्डर (4) स्पीशीज

Which of the following is a basic unit of plant classification ?

- (1) Genus (2) Family (3) Order (4) Species

83. _____ हे शरीरातील कॅल्शियम व फॉस्फरसच्या आंतरिक मात्रेसाठी (शोषणासाठी) जबाबदार आहे.

- (1) जीवनसत्व अ (2) जीवनसत्व ड
(3) जीवनसत्व ई (4) जीवनसत्व के

_____ is important for the absorption of calcium and phosphorus in the body.

- (1) Vitamin A (2) Vitamin D
(3) Vitamin E (4) Vitamin K

84. अंड्यातील कोणत्या भागात प्रमुखतः प्रथिने असतात, ज्यामुळे त्याला पूर्णान्न म्हणतात ?

- (1) पांढरा बलक
(2) पिवळा बलक
(3) पांढरा व पिवळा बलक आणि कवच
(4) अंड्यात प्रथिनेच नसतात

Egg is good source of complete food. Which part contains maximum proteins ?

- (1) Egg white
(2) Egg yolk
(3) Egg white yolk together with shell
(4) Egg does not have proteins

85. _____ चा उपयोग फळांसाठी बुरशीरोधक (antifungal) म्हणून केला जातो.

- (1) कार्बामिथॅझोल (2) बेनोमिल
(3) थायोसल्फेट (4) बेंझॉइक अॅसीड

_____ is used as an antifungal agent for fruits.

- (1) Carbamethazole (2) Benomyl
(3) Thiosulphate (4) Benzoic acid

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

86.

अ.क्र.	व्यक्तिचे नाव	उत्पादन (क्विंटलमध्ये)	
		ज्वारी	गहू
1	श्याम	80	70
2	राजीव	60	40
3	संतोष	50	60
4	रहीम	70	80
5	अविनाश	40	50

वरील तक्त्यावरून सर्व व्यक्तित्च्या ज्वारी व गहू यांच्या एकूण उत्पादनाच्या 50% उत्पादन करणारी व्यक्तित्ची जोडी कोणती ?

- (1) श्याम आणि राजीव
- (2) श्याम आणि रहीम
- (3) संतोष आणि अविनाश
- (4) अविनाश आणि रहीम

Sr. No.	Name of person	Production (Quintals)	
		Jawar	Wheat
1	Shyam	80	70
2	Rajiv	60	40
3	Santosh	50	60
4	Rahim	70	80
5	Avinash	40	50

From the above table, find out the pair of persons who produce 50% of wheat and jawar of all the persons.

- (1) Shyam and Rajiv
- (2) Shyam and Rahim
- (3) Santosh and Avinash
- (4) Avinash and Rahim

87. चौरस पूर्ण करण्यासाठी प्रश्नचिन्हांच्या (?) ठिकाणी नसलेल्या वर्णाक्षरांचा संच निवडा.

G	P	?
K	?	Q
R	?	L

(1)

	G
F	
N	

(2)

	G
R	
L	

(3)

	G
L	
M	

(4)

	G
H	
I	

Choose the missing set of alphabets in place of (?) for completing the square.

G	P	?
K	?	Q
R	?	L

(1)

	G
F	
N	

(2)

	G
R	
L	

(3)

	G
L	
M	

(4)

	G
H	
I	

88. मुंबईहून पुण्याला जाणाऱ्या दोन बस गाड्यांपैकी पहिली गाडी सकाळी 8 वाजता ताशी 80 km वेगाने सुटली त्यानंतर त्याच दिवशी दुसरी गाडी सकाळी 9 वाजता ताशी 100 km वेगाने सुटली तर त्या दोन्ही गाड्या एकमेकास किती तासांनी व किती वाजता भेटतील ?

- (1) 3 तासांनी व 11 वाजता (2) 3 तासांनी व 12 वाजता
(3) 4 तासांनी व 12 वाजता (4) 4 तासांनी व 01 वाजता

From Mumbai to Pune there are two buses. Out of these the first bus starts at 8 o'clock at 80 km per hour and on the same day the second bus starts at 9 o'clock at 100 km per hour. Then these two buses meet after how many hours and at what time ?

- (1) 3 hours later at 11 o'clock (2) 3 hours later at 12 o'clock
(3) 4 hours later at 12 o'clock (4) 4 hours later at 01 o'clock

89. अमितने आपल्या पगाराचा $\frac{3}{5}$ हिस्सा घरी दिला. उरलेल्या हिस्स्यापैकी निम्मा शेतीसाठी खर्च केला. उरलेल्या पैकी निम्मा मुलाला दिला व बाकीची रक्कम पोस्टात जमा केली. जर त्याने पोस्टात ₹ 600 जमा केले, तर त्याचा पगार किती ?

- (1) ₹ 6,000 (2) ₹ 6,500
(3) ₹ 5,000 (4) ₹ 4,000

Amit gave $\frac{3}{5}$ part of his salary for home. From the remaining part, half was spent for farming. From remaining portion, half was given to his son and the remaining amount was deposited in the post-office. If he deposited ₹ 600 in the post-office, then what will his salary be ?

- (1) ₹ 6,000 (2) ₹ 6,500
(3) ₹ 5,000 (4) ₹ 4,000

90. जर $3 \times 2 = -26$, $6 \times 4 = -40$ आणि $5 \times 7 = -22$ असेल तर $4 \times 2 = ?$

- (1) -34 (2) -43
(3) -36 (4) -42

If $3 \times 2 = -26$, $6 \times 4 = -40$ and $5 \times 7 = -22$, then $4 \times 2 = ?$

- (1) -34 (2) -43
(3) -36 (4) -42

91. A शहरात 52000 लोकांपैकी 0.30% व्यक्तींकडे मोटार कार आहे. B शहरात 48000 लोकांपैकी 0.25% व्यक्तींकडे मोटार कार आहे. C शहरात 50000 लोकांपैकी 300 व्यक्तींकडे मोटार कार आहेत. तर खालील कोणत्या सांकेतिक चिन्हाने यांचे संबंध दर्शविता येईल ?

(1) $A > B > C$ (2) $B < A < C$ (3) $C < A < B$ (4) $B < C < A$

In city A, out of the 52000 persons 0.30% have motor vehicles. In city B, out of 48000 persons 0.25% have motor vehicles. In city C out of 50000 persons 300 have motor vehicles. Which of the following symbols correctly represents their relationship ?

(1) $A > B > C$ (2) $B < A < C$ (3) $C < A < B$ (4) $B < C < A$

92. एका घन आकृतीला दोन सलग बाजूने लाल रंग, लाल रंगाच्या विरुद्ध बाजूने नारंगी रंग आणि उरलेल्या बाजूंना निळा रंग देण्यात आला. त्याचे 27 तुकडे करण्यात आले. तर संपूर्ण क्षेत्रफळाचा किती भाग रंगविण्यात आलेला नाही ?

(1) $1/3$ (2) $1/4$ (3) $1/2$ (4) $1/6$

A solid cube is painted red on two adjacent sides, orange on the sides opposite to red surfaces and blue in the remaining two sides. It is cut into 27 smaller cubes of equal size. What fraction of the total surface area of the 27 cubes is *not* painted ?

(1) $1/3$ (2) $1/4$ (3) $1/2$ (4) $1/6$

93. खालील विधाने तपासून पाहा :

अ. एक तर रमेश व किरण एकाच वयाचे आहेत किंवा रमेश किरणपेक्षा वयाने मोठा आहे.

ब. एक तर सौरभ व संग्राम एकाच वयाचे आहेत किंवा संग्राम सौरभपेक्षा वयाने मोठा आहे.

क. सौरभपेक्षा किरण वयाने मोठा आहे.

वरील विधानांतून खालीलपैकी कोणता निष्कर्ष काढता येतो ?

(1) किरणपेक्षा रमेश वयाने मोठा आहे (2) किरण व संग्राम एकाच वयाचे आहेत

(3) सौरभपेक्षा संग्राम वयाने मोठा आहे (4) सौरभपेक्षा रमेश वयाने मोठा आहे

Check the following statements :

A. Ramesh and Kiran are of the same age or Ramesh is older than Kiran.

B. Sourabh and Sangram are of the same age or Sangram is older than Sourabh.

C. Kiran is older than Sourabh.

Which conclusion can be drawn from the above statements ?

(1) Ramesh is older than Kiran (2) Kiran and Sangram are of same age

(3) Sangram is older than Sourabh (4) Ramesh is older than Sourabh

94. शर्वरीचा जन्म बुधवार दिनांक 5 सप्टेंबर 2001 ला झाला. तिचा तिसरा वाढदिवस कोणत्या दिवशी येईल ?

(1) रविवार	(2) गुरुवार
(3) मंगळवार	(4) सोमवार

Sharvari was born on Wednesday, the 5th of September 2001. On which day will her third birthday be ?

(1) Sunday	(2) Thursday
(3) Tuesday	(4) Monday

95. राम घरापासून 15 किमी दक्षिणेकडे गेला व पूर्वेकडे वळून 10 किमी गेला नंतर उत्तरेकडे वळून 5 किमी अंतर चालत गेला व पुन्हा पश्चिमेला 10 किमी चालत जावून थांबला. तर राम घरापासून कोणत्या दिशेला व किती अंतरावर आहे ?

(1) उत्तरेला 15 किमी	(2) उत्तरेला 10 किमी
(3) दक्षिणेला 10 किमी	(4) दक्षिणेला 15 किमी

Ram went 15 km to the South from his house and then he turned to the East and walked 10 km. Afterwards turning to the North, he walked 5 km and again turned to the West and walked 10 km and stopped. Then at how much distance and in what direction is Ram now from his house ?

(1) 15 km to the North	(2) 10 km to the North
(3) 10 km to the South	(4) 15 km to the South

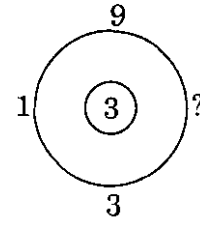
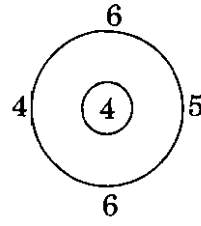
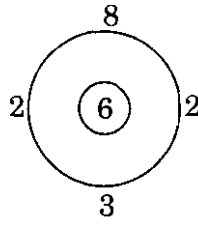
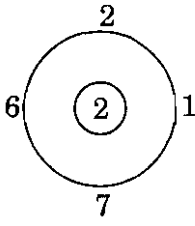
96. शाळेतील 288 मुलांना रांगेत उभे राहण्यास सांगितले. प्रत्येक रांगेत जेवढी मुले आहेत त्याच्या निमपट रांगांची संख्या आहे. तर प्रत्येक रांगेत किती मुले आहेत ?

(1) 12	(2) 16
(3) 20	(4) 24

In the school, 288 students were told to stand in rows. The number of rows are half the number of students in each row. Then how many students are present in each row ?

(1) 12	(2) 16
(3) 20	(4) 24

97. प्रश्नार्थक चिन्हाच्या ठिकाणी कोणता आकडा येईल ?

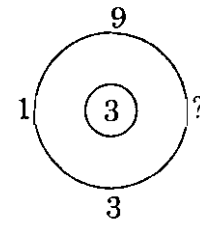
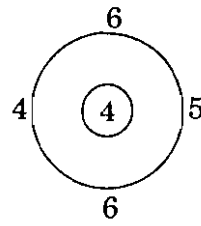
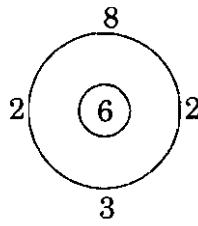
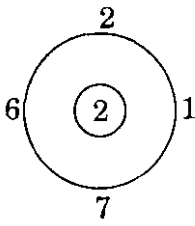
(1) 1

(2) 24

(3) 8

(4) 48

Which number will come in place of the question mark ?

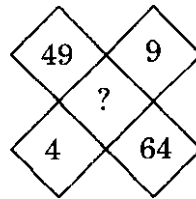
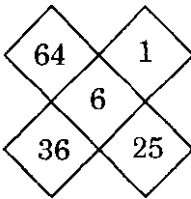
(1) 1

(2) 24

(3) 8

(4) 48

98. प्रश्नचिन्हाच्या जागी योग्य अंक लिहा.

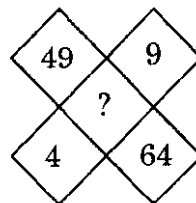
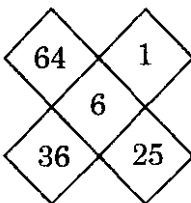
(1) 5

(2) 7

(3) 9

(4) 10

Write appropriate number in place of the question mark.

(1) 5

(2) 7

(3) 9

(4) 10

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

99. A, B, C, D, E, F हे सहा मित्र समोरासमोर बसून एका वर्तुळाकृती मैदानात खेळत आहेत. E हा D च्या डाव्या बाजूस आहे. C हा A आणि B च्या मध्ये आहे. F हा E आणि A च्या मध्ये आहे. तर B च्या डाव्या बाजूला कोण आहे ?

- (1) A
- (2) D
- (3) C
- (4) E

Six friends namely A, B, C, D, E, F are sitting in front of each other in a circle and are playing. E is on the left side of D. C is between A and B. F is between E and A. Then who is on the left side of B ?

- (1) A
- (2) D
- (3) C
- (4) E

---

100. जर EXCEL = 93596 असेल, PAINT = 74128 असेल, तर ACCEPT = ?

- (1) 735961
- (2) 455978
- (3) 547978
- (4) 554978

If EXCEL = 93596 and PAINT = 74128, then ACCEPT = ?

- (1) 735961
- (2) 455978
- (3) 547978
- (4) 554978

सूचना — (पृष्ठ 1 वरून पुढे.....)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कापी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या “परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82” यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतःबरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. 201. सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलतः प्रयत्न केले ?

(1) स्वामी दयानंद सरस्वती	(2) ईश्वरचंद्र विद्यासागर
(3) राजा राममोहन रॉय	(4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर “(3) राजा राममोहन रॉय” असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर “(3)” होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्र.क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक “(3)” हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र.क्र. 201.   (1)   (2)   (3)   (4)

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK